

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการวิจัยเพื่อได้มาซึ่งข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ถูกต้องเชื่อถือได้โดยศึกษารวบรวมข้อมูลให้เป็นไปตามหลักการทางสถิติ โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัย

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะเวลาในการทำการวิจัย

สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อำเภอ แม่สะเรียง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สะเรียง ตำบลบ้านกาศ ตำบลแม่ขวมในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประชากรในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมในตำบล แม่สะเรียง ตำบลบ้านกาศ และตำบลแม่ขวม ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 294 ราย โดยแบ่งตามตำบล และหมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรที่ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

ที่	ตำบล	บ้าน	หมู่ที่	จำนวน
1	แม่สะเรียง	บ้านทุ่งพร้าว	4	16
		บ้านจอมแจ้ง	1	6
		บ้านหนองผักหนาม	7	3
		บ้านแพะ	3	2
		บ้านไร่	5	1
		บ้านดงสังัด	6	1
2	บ้านกาศ	บ้านสหหาร	2	48
		บ้านท่าข้ามเหนือ	8	26
		บ้านท่าข้าม	1	16
		บ้านแพะ	3	8
		บ้านโป่ง	12	6
		บ้านแม่ต๋อบใต้	5	3
		บ้านห้วยหลวง	6	3
		บ้านโป่งคอยช้าง	13	1
3	แม่ยวม	บ้านกะปวง	8	67
		บ้านทุ่งแพม	3	43
		บ้านห้วยสิงห์	4	2
แม่ยวม	แม่ยวม	บ้านห้วยวอก	2	8
		บ้านห้วยทราย	5	6
		บ้านแม่กองแป	9	6
		บ้านน้ำดิบ	1	2
		บ้านห้วยบง	11	1
		บ้านแพะกะปวง	12	1
รวม	3 ตำบล	23 หมู่บ้าน		294

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร (2548)

โดยจะทำการสอบถามทุกราย คือ จำนวนทั้ง 294 ราย โดยจะแบ่งตามกลุ่มดังนี้

เกษตรกรที่เปลี่ยนไปปลูก ถั่วเหลือง จำนวน 148 ราย

ถั่วลิสง จำนวน 65 ราย

ข้าวโพด จำนวน 34 ราย

ยาสูบ จำนวน 18 ราย

ฟักทอง จำนวน 14 ราย

แตงโม จำนวน 9 ราย

กะหล่ำปลี จำนวน 6 ราย

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นการเก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ตำบลแม่สะเรียง ตำบลบ้านกาศ ตำบลแม่ยวม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 294 ราย โดยใช้แบบสอบถาม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ทำการศึกษาจากข้อมูลเอกสาร รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลสถิติจากหน่วยงานราชการต่างๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาคั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา รายได้ต่อปี พื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร ผลตอบแทนต่อไร่ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านพื้นที่ ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการรับค่าชดเชย ศึกษาถึงกระบวนการการผลิตพืชทดแทน การปลูกกระเทียมหลังได้รับการชดเชย ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ประกอบด้วย ข้อความที่เป็นการให้

ความสำคัญต่อปัจจัยในแต่ละด้าน โดยแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 99) จึงมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน	ระดับความสำคัญ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การทดสอบเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแนวทางในการตรวจสอบเอกสารแล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาแนะนำ ต่อจากนั้นจะนำเครื่องมือไปทดสอบความเป็นปรนัย(objectivity) เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพสูง โดยการนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบเครื่องมืออีกครั้งหนึ่ง แล้วปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้ถูกต้องชัดเจน

2. การทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม (reliability) โดยนำแบบสอบถามซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วทดสอบกับราษฎรที่เป็นเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 294 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความเที่ยงโดยวิธีหาค่าแบบสนิทภายใน (internal consistency of measures of reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha) ของครอนบัค (Cronbach) (พยงรัตน์ ทวีรัตน์, 2536 : 132-133) ซึ่งระบุว่า ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา จะต้องมีค่าแอลฟา 0.75 โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left| 1 - \frac{S^2_1}{S^2_t} \right|$$

α	หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
N	หมายถึง จำนวนข้อ
S^2_1	หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
S^2_t	หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

ในการทดสอบความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ในแต่ละข้อ โดยการนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์จากเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีค่า α เท่ากับ 0.8248 ถือได้ว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงใกล้เคียงกับเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ ซึ่งอยู่ในวิสัยที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

ขั้นเตรียมสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ศึกษา ค้นคว้าจากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ และสิ่งที่ต้องการทราบจากการศึกษา
3. สร้างแบบสอบถาม

4. ทดสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

ขั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดส่งและเก็บแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุดเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและถูกต้อง

3. ลงรหัสข้อมูลในแต่ละส่วนของแบบสอบถาม

4. ประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

5. จัดทำรายงานประกอบการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ โดยอาศัยการประมวลผลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) โดยทำการสรุปผลการศึกษาวิจัยโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวโน้มสู่ส่วนกลาง โดยใช้สถิติ

2. ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ของลักษณะส่วนบุคคล

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สำหรับการวัดการกระจายของมัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง

4. ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (weight mean score) ใช้วิเคราะห์ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมที่มีต่อค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ ตามขั้นตอนที่ระบุดังนี้ (อนรรฆพจน์ รมิงคังค์, 2543 : 35)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.21-5.0	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	มีความพึงพอใจในระดับมาก
2.61-3.40	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.81-2.60	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00-1.80	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติไคสแควร์ (Chi-square) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา รายได้ต่อปี พื้นที่เพาะปลูกการเกษตร พืชทดแทนผลตอบแทนต่อไร่ และการมีส่วนร่วมที่มีต่อความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมต่อค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ระยะเวลาในการทำวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ จะใช้ระยะเวลา 5 เดือน เริ่ม เดือน มกราคม-พฤษภาคม

2549

